

DGO-I.053.27.2019.BM
1035140.3189503.2519767

Warszawa, dnia 15-01-2020 r.

według rozdzielnika

Szanowni Państwo,

w odpowiedzi na otrzymane petycje dotyczące obniżenia opłaty za korzystanie ze środowiska (składowanie odpadów komunalnych), przedstawiam następujące wyjaśnienia.

Zmiana stawek opłat za składowanie odpadów wprowadzone rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 6 marca 2017 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska¹, obowiązują od 1 stycznia 2018 r. Zmiana ta stanowiła jeden z warunków Komisji Europejskiej na pozyskanie funduszy europejskich na lata 2014 – 2020. Taki warunek znalazł się w umowie polskiego rządu z Komisją Europejską w 2014 roku. Dzięki tym zmianom odblokowano środki na łączną kwotę 1,3 mld euro na gospodarkę odpadami. Z tych środków mogły korzystać samorządy gminne, aby zbudować nowoczesny skuteczny system gospodarowania odpadami komunalnymi i w konsekwencji obniżyć opłaty wnoszone przez mieszkańców.

Podkreślam, że stawki opłat wzrosły za składowanie tych rodzajów odpadów, które w ogóle nie powinny trafiać na składowisko lub powinny trafiać na składowisko w jak najmniejszej ilości, czyli za:

- odpady komunalne (w szczególności zmieszane),
- odpady pochodzące z mechanicznej obróbki odpadów komunalnych
- zużyte baterie i zużyte akumulatory,
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- odpady opakowaniowe, m.in.: opakowania z tworzyw sztucznych, metali i szkła.

Wzrost stawek został rozłożony w czasie na 3 lata (do roku 2020). Celem wprowadzenia ww. stawek za składowanie odpadów było zmniejszenie masy odpadów trafiających na składowiska, promowanie wśród samorządów i obywateli segregacji odpadów i recyklingu. Składowanie odpadów to najmniej pożądaný sposób postępowania z odpadami - to marnotrawstwo surowców i potencjalne niekorzystne oddziaływanie na środowisko dla ludności lokalnej.

Gospodarka odpadami w Polsce powinna być oparta przede wszystkim na realizacji ustanowionej w przepisach krajowych i europejskich hierarchii sposobów postępowania z odpadami oraz gospodarce o obiegu zamkniętym (GOZ). GOZ jest to koncepcja zmierzająca do racjonalnego wykorzystania zasobów i ograniczenia negatywnego oddziaływania na środowisko wytwarzanych produktów, które podobnie jak materiały oraz surowce powinny pozostawać w gospodarce tak długo jak jest to możliwe, a wytwarzanie odpadów powinno być jak najbardziej zminimalizowane.

Zgodnie z tą zasadą w pierwszej kolejności należy zapobiegać powstawaniu odpadów. Odpady, których powstaniu nie udało się zapobiec powinny zostać odpowiednio zagospodarowane, w szczególności przez przygotowanie do ponownego użycia lub recykling. W dalszej kolejności

¹ Dz.U. 2017 poz. 723

wskazywane są inne procesy odzysku (w tym termiczne przekształcanie z odzyskiem energii), natomiast unieszkodliwianie (np. składowanie) jest najmniej preferowanym kierunkiem zagospodarowania odpadów.

Powyższa zasada znajduje odzwierciedlenie zarówno w przepisach krajowych dotyczących gospodarki odpadami, jak i w kierunkach polityki Rządu RP, które zostały określone przede wszystkim w uchwale Rady Ministrów nr 88 Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2016 r. w sprawie Krajowego planu gospodarki odpadami 2022². Plan ten (Kpgo 2022) wyznacza cele w gospodarce odpadami komunalnymi, m.in. takie jak doprowadzenie do funkcjonowania systemu zagospodarowania odpadów zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, w tym m.in. cel ograniczający do 30% udział masy termicznie przekształcanych odpadów w 2020 r. Termiczne przekształcanie odpadów z odzyskiem energii powinno stanowić uzupełnienie systemu gospodarki odpadami komunalnymi, przyczyniając się do ograniczenia ilości odpadów kierowanych na składowiska. Nie powinno natomiast wpływać negatywnie na osiągnięte poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu.

Zgodnie z obowiązującymi nowymi celami określonymi na poziomie Unii Europejskiej w tzw. „pakiecie odpadowym”, ustanowiono poziom składowania odpadów komunalnych, który w 2035 r. powinien wynosić nie więcej niż 10% całkowitej ilości wytwarzanych odpadów komunalnych. Zatem składowaniu powinny być poddane wyłącznie te odpady, które nie nadają się do zagospodarowania w żaden inny sposób.

Należy dążyć do zwiększenia efektywności prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów „u źródła”, co wynika przede wszystkim z konieczności realizacji nałożonych na Polskę obowiązków unijnych w zakresie osiągnięcia wyznaczonych przepisami prawa poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych.

Zwracam także uwagę, że opłata za składowanie odpadów, tzw. opłata marszałkowska jest ponoszona przez podmioty korzystające ze środowiska, czyli w zakresie gospodarki odpadami przez zarządzających składowiskami odpadów, a nie mieszkańców gmin.

Od 6 września br. zaczęła obowiązywać ustawa o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw³. Nowelizacja ta wprowadziła m.in. rozwiązania dotyczące ograniczenia wzrostu cen za odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych:

- zniesienie obowiązku przekazywania odpadów do instalacji w ramach regionu w celu podniesienia konkurencyjności i eliminacji praktyk monopolistycznych,
- zmniejszenie opłaty za gospodarowanie odpadami ze środków finansowych pochodzących ze sprzedaży surowców wtórnych zebranych selektywnie, stanowiące mechanizm fakultatywny, który powinien skutecznie zachęcać mieszkańców do segregowania odpadów,
- zwolnienie w części z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości, którzy zagospodarowują bioodpady w przydomowych kompostownikach,
- zniesienie możliwości ryczałtowego rozliczania się gminy z przedsiębiorcami odbierającymi odpady komunalne od mieszkańców (dotychczas podwyższało to koszty systemu przez przeszacowanie kosztów odbioru tych odpadów),

Podsumowując, właściwy proces postępowania z odpadami poprzez selektywną zbiórkę odpadów, następnie zmniejszenie strumienia odpadów zmieszanych przekazywanych do instalacji, a potem do stabilizacji, oznacza zmniejszanie udziału odpadów kierowanych do składowania. Przez to w naturalny sposób nastąpi znaczące zmniejszenie udziału kosztów ponoszonych przez gminy z tytułu opłaty marszałkowskiej w kwocie opłaty za odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych.

² M. P. poz. 784

³ Dz.U. z 2019 r., poz. 1579

W przedmiotowej sprawie konieczna jest również regularna i intensywna działalność edukacyjna mieszkańców, zachęcająca do prowadzenia segregacji odpadów na poziomie gospodarstw domowych.

Minister Klimatu analizuje sytuację w obszarze gospodarki odpadami komunalnymi w gminie. W przypadku, gdy wyniki tej analizy wskażą na zasadność zmiany rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska, stosowne prace legislacyjne zostaną podjęte.

Z poważaniem

Magda Gosk
Dyrektor
Departament Gospodarki Odpadami
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

- 1) Kancelaria Prezesa Rady Ministrów (znaki pism: BPRM.216.4.63 i 86.2019.JG(2))
- 2) Kancelaria Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (znak pisma: BDK.0600.7130.2019.KM)